N[er] 112.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 14 Września v. s. 1831 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 4 Września.

Dzisia, d. 4 września, o godzinie siódmey wieczorem, Sankt-Petersburski Wojenny Jenerał-Gubernator, Jenerał-Piechoty, *Essen*, miał szczęście otrzymać n a y w y ż s z y Jego Cesarskiey Mości rozkaz: obwieścić wiernym poddanym mieszkańcom stolicy przez dwieście jeden wystrzałow z dział twierdzy, o poddaniu się (25 sierpnia) miasta Warszawy. Przyczém wzięto 120 dział, i 15 tysięcy buntowniczego woyska złożyły broń. Naypoddanieysze o tém doniesienie Jenerała Marszałka Polnego, Hrabi *Paskiewicza Erywańskiego*, przywiezione przez Adjutanta skrzydłowego Jego Cesarskiey Mości, Xięcia Italiyskiego, Hrabię *Suworowa Rymnickiego*. (*P.P.*)

— Komitet ustanowiony w tuteyszey stolicy, dla przedsięwzięcia środków przeciw cholerze, z powodu osłabionego działania tey choroby, postanowił: od 1 września b. r., z liczby 14stu dotąd otwartych mieyskich szpitalów, zostawić tylko cztéry.

— Gazeta handlowa ogłasza, iż w bieżącym roku miedź skarbowa przedawać się będzie partyami, nie mnieyszemi jednak od 5,000 pudów.

— Wiadomo już czytelnikom Tygodnika, że w Petersburgu znaydują się dway angielscy lekarze, PP. *Russel* i *Barry*, przysłani tu z woli swego rządu, w celu uważania postępów i symptomatów cholery. Oto jest list P. Barry, wyjęty z Dziennika Lekarskiego, wychodzącego w Londynie, w którym zdaje sprawę ze swoich postrzeżeń w tym przedmiocie:

Petersburg 20 lipca 1831.

„Choroba, bez wątpienia zmnieysza się, tak co do liczby, jak i co do niebezpieczności chorych, lubo powietrze jest zawsze w tym samym stanie. Ciepłomierz w naszym pokoju stale wskazuje przeszło 70° Fahrenheita; wiatru bardzo mało, a i ten, jaki jest, wieje zawsze ze Wschodu, wyjąwszy około 24ch godzin z przeszłego tygodnia."

„Nazwiska chorób i lekarstw, zawarte w szczupłych definicyach, zawsze nic warte. Przyjechałem tu z mocném uprzedzeniem: naprzód, że istotnemi i jedynie niebezpiecznemi symptomatami cholery są: zbyt obfite i do wstrzymania niepodobne womity i biegunka, wyrzucające płyn serwatkowaty, gwałtowne kurcze, wycieńczenie i osłabienie nieoddzielne od takiego stanu; a następnie, że naypierwszą czynnością lekarza powinno być wstrzymanie tych niszczących wypróżnień. Tymczasém, naypewnieyszą jest rzeczą, że womity i biegunka należą do naymniey ważnych symptomatow tuteyszey epidemii, lubo obecność serwatkowatego płynu jest w wysokim stopniu charakterystyczną. Woda ryżowa, przecedzona, a potém, po ustaniu się, skłócona, daje naylepsze wyobrażenie tego płynu. Wypróżnienia górne i dolne, albo wkrótce ustają, albo łatwo dają się zatrzymywać; lecz w naywiększey liczbie przypadków, albo są żadne, albo małoznaczne. Przeciwnie nagłe sparaliżowanie i szybkie ustawanie czynności serca, arteryy i organów oddychania, wraz ze zgęszczeniem krwi, i utratą własności wyrabiania ciepła przyrodzonego, stanowią prawdziwe niebezpieczeństwo w pierwszym, naygorszym peryodzie choroby. Sine, prawie czarne linije oznaczają kierunek żył znacznieyszych: trupia, wątrobiana barwa, powleka skórę; język nawet jest jak lód zimny; oddech krótki, prędki, niedoskonały; dołek podsercowy i błona poprzeczna (diaphragma) gwałtownie napinane w dół i w górę; puls i głos zagasłe, członki i brzuch dręczone, zmięte, i szczupleysze, niż zwykle; przytomność umysłu zupełna. Zdaje się, jakby wszystkie bezfarbne komorki i naczynia, od których tęgość i pulchność tkanek zależy, nagle, jak gąbka były wyciśnięte aż do suchości, i nic nie pozostało, oprócz zgęstwiałego, krew farbującego pierwiastku. Jeżeli takiemu stanowi w krótkich kilku godzinach nie zaradzono, chory niechybnie umiera. *Mordechi*, *mort de chien*, albo *mort noire*, każde z tych nazwań byłoby właściwsze na tę niewytłómaczoną chorobę, niż to, które jey teraz dają. Jestem mocno przekonany, że ani Cels, ani Sydenham, nigdy jey nie widzieli; inaczey pewnieby nie przemilczeli wszystkich symptomatów, które wyliczyłem."

„W takimto stanie, zwłaszcza, jeżeli mu gwałtowne kurcze towarzyszą, tyle dobrego robiło *magisterium bismuthi*, wspomagane kordyałami, synapizmami cały żołądek okrywającemi i nacieraniem. Gorące wodne i parowe wanny, ku niczemu nie służą. Ciało wprawdzie ogrzewa się niemi tak, jakby się trup ogrzewał, lecz nie odzyskując władzy wyrabiania własnego ciepła, chory nagle ostyga i w większą jeszcze słabość odpada. *Opium* zdaje się wcale nie służyć, chyba do uśmierzenia wymiotów i kurczów, co *bismuth* daleko lepiey dokonywa; *kalomelu* zaś w wielkich dozach tu nie probowano."

„Wczora dway tuteysi lekarze, *Isenbeck* i *Bra[illegible]ow*, publicznie, na radzie medyczney, twierdził[illegible] pewną, iż, przez jedenaście ostatnich dni, leczyli w szpitalu komory celney, 30tu chorych na cholerę, z których żaden nie umarł. Dają oni dwie stołowe łyżki zwyczayney soli kuchenney w sześciu uncyach wody gorącey, na raz; a potém, co godzina, po łyżce stołowey tegoż roztworu zimnego. Zaczynają zawsze od krwi puszczenia."

„Lecz w zwykłym sposobie leczenia tey choroby, jeżeli pierwszy peryod minął szczęśliwie, bardzo rzadko się zdarza (ledwo u pięciu na stu), żeby chory powrócił do zdrowia, nie przechodząc przez niebezpieczną gorączkę, która często przybiera charakter tyfoidalny, z ciemnoczerwonym suchym językiem, osłupieniem, mętnemi oczami, zatwardzonym i wydętym żołądkiem, ciemnym około ust i zębów szlamem. Puls wszakże jest w ogólności prędszy i skóra bardziey gorąca, niż we właściwym *typhus*. W tym stanie wielu chorych umiera między czwartym a siódmym dniem, i nawet poźniey. W innych razach gorączka bywa łagodna i w czwartym dniu ustępuje wśród obfitych potów."

„Celem moim w wyliczaniu tych szczegółów, jest ostrzedz powszechność, iż wiele i naygorszych przypadków ninieyszey epidemii może się zdarzyć z bardzo słabemi womitami i biegunką, lub nawet bez nich. Pomarszczenie rąk i nóg, farba skóry, opadnienie rysów twarzy, ostygłość języka, puls i głos słabe i prawie zgasłe; i, jeżeli się zdarzą, wypróżnienia podobne do wody ryżowey, są prawdziwemi, nieomylnemi znakami tey choroby." (*T.P.*)

— *O nagrodach udzielonych za wyroby na Drugiey Wystawie Przemysłu Rossyyskiego.* — *Ciąg 2gi.* — *Ob. N. 110.*

Małemi srebrnemi medalami: 1. Moskiewscy kupcy bracia *Aleksiejewy* za chustki dradedamowe. — 2. Moskiewski cechowy J. P. *Appelrot* za muśliny i nankiny. — 3. Sankt-petersburski kupiec C. *Bergman* za preparata chemiczne. — 4. Moskiewski mieszczanin A. F. *Bokow* za kobierce. — 5. Moskiewski kupiec S. B. *Borysow*, za półjedwabne bawełniczne tkaniny. — 6. Moskiewskiego kupca J.

W. *Wasiłowa* sukcessorowie za ciągnione złoto.— 7. Moskiewscy kupcy bracia *Berdano* za drukowane bawełniczne wyroby.—8. Moskiewski cechowy J. *Wiberg* za wazę srebrną. — 9. Włościanin F. N. *Wiszniakow*, za lakierowane rzeczy z papierowey papki—10. Moskiewskiego powiatu, wsi Rożestwina włościanin J. S. *Wołkow*, za kapelusze — 11. Moskiewski kupiec W. K. *Woronow*, za lampy z tektury— 12. Moskiewski kupiec U. J. *Haranin* za materye jedwabne— 13. Cudzoziemiec W. R. *Hardi* za przędzę bawełniczną farbowaną— 14. Nitawski kupiec G. W. *Hauderer* za czarne safianowe skóry—15. Moskiewski cechowy E. E. *Hildebrandt* za fortepiano royal— 16. Moskiewski kupiec P. F. *Hładilin* za farby— 17. Moskiewski cechowy L. A. *Hode* za wiczty do drzewa i petle—18. Radzca Dworu L. J. *Honczarow* za papier do pisania— 19. Moskiewski kupiec A. D. *Hraczew* za nabijane bawełniczne wyroby — 20. Wiaznikowski kupiec P. *Efremow* za płótno flamandzkie— 21. Moskiewski kupiec M. F. *Żerbin* za bleywas i minium— 22. Kazański kupiec Xiążę A. *Zamanow*, za pachnące i proste mydło— 23. Moskiewski kupiec B. J. *Iwanow*, za lankot czyli papierowe płótno— 24. Moskiewski kupiec P. A. *Kisielew* za demicoton, płócienko i bawełniczny kazinet— 25. Wyzwolony A. T. *Dodoy · Krassowski* za lekarskie sprzęty— 26. Urzędnik 8mey klassy *Lebiediew* za modele machin— 27. Sankt-petersburski kupiec J. *Lidert*, za grynszpan na wzór francuzkiego— 28. Moskiewski kupiec A. P. *Lipiński* za kitaykę — 29. Włościanin K. G. *Łuńkow* z synami za gorczycę rozmaitego rodzaju— 30. Jurjewska kupcowa N. D. *Maslenikowa* za ponsowe perkale— 31. Alexińscy kupcy bracia *Masłowy* za kosy do koszenia siana— 32. Szuyski kupiec H. P. *Miedwiediew* za drelich— 33. Moskiewskiego kupca syn A. N. *Morozow* za preparata chemiczne— 34. Zegarmistrz W. A. *Muskow* za zegary ścienne— 35. Moskiewskiego kupca syn A. J. *Nieczajew* za preparata chemiczne— 36. Wiaznikowskiego kupca syn L. E. *Nikitin* za płótno flamandzkie— 37. Wiaznikowski kupiec N. T. *Obuchow* za płótno flamandzkie nadzwyczayney szerokości— 38. Moskiewski kupiec B. G. *Orłow* za perkale— 39. Żona urzędnika 10tey klassy M. *Pielecka* za sztukę cyrowania szalów tureckich— 40. Uhlicki kupiec A. *Peresławcew* za czerwone i białe skóry— 41. Moskiewski cechowy P. P. *Pietrow* za dobry bronz— 42. Włościanin P. D. *Plihin* za lak i cynober— 43. Arzamaski kupiec P. *Podsosów* za czerwony jucht— 44. Moskiewski kupiec L. L. *Ponomarew* za nabijane wyroby — 45. Rybińskiego kupca L. *Popowa* sukcessorowie za papier do pisania — 46. Kałuzcy kupcy bracia *Prianisznikowie* za papier do pisania — 47. Moskiewski kupiec N. T. *Remiezow* za welwerety i inne bawełniczne tkaniny — 48. Moskiewski kupiec A. D. *Rozonow* za perkale — 49. Organistrz M. I. *Rumianow* za fortepian— 50. Moskiewski kupiec T. J. *Riezanow* za nabijane bawełniczne wyroby— 51. Moskiewski cechowy J. B. *Samarin* za bronz— 52. Moskiewski kupiec I. S. *Swiesznikow* za nankiny— 53. Podpółkownikowa T. T. *Swieczynowa* za papier do pisania— 54. Wiaznikowski kupiec O. *Sienkow* za płótno flamandzkie— 55. Moskiewski cechowy A. J. *Sokołow* za srebrne tabakierki— 56. Moskiewski cechowy W. S. *Sokołow* za bronzowe wyroby — 57. Moskiewski kupiec P. S. *Taniński* za preparata chemiczne — 58. Włościanin T. I. *Terychow* za fajanse— 59. Zegarmistrz N. S. *Tołstoy* za zegary ścienne — 60. Moskiewski mieszczanin I. R. *Troilin* za jedwabne pończochy— 61. Moskiewski mieszczanin A. S. *Tryndin*, za matematyczne i fizyczne narzędzia— 62. Moskiewski kupiec A. P. *Chramow* za półjedwabne wyroby— 63. Szuyski kupiec W. M. *Czajanow* za drelich— 64. Moskiewski kupiec I. G. *Czekanów* z synami za safiany kozłowe i baranie— 65. Moskiewski cechowy L. K. *Szeyerman* za fortepian — 66. Moskiewski cechowy W. J. *Szlenk* za wyborny pargamin— 67. Moskiewski kupiec T. I. *Czerepachin* za szyldkretowe i kościane grzebienie — 68. Moskiewski kupiec S. G. *Szmakow* za lak — 69. Moskiewski kupiec A. M. *Szczekin* za rozmaite bawełniczne wyroby— 70. Moskiewska kupcowa N. *Hrybowa* za szale.

Nagrodzeni prawem, kładzenia Herbu Państwa na znakach i wyrobach. 1. Jenerał-majorowa Hrabini A. P. *de Broglio* za znaczne produkowanie rozmaitego rodzaju stołowych wyrobów i nożów stołowych— 2. Rzeczywisty szambelan Xiążę N. S *Gagaryn* za obszerne produkowanie wszelkiego gatunku papieru do pisania — 3. Moskiewski kupiec J. J. *Kołokolnikow* za wyborne produkowanie złotogłowów, lam i innych wyrobów jedwabnych — 4. Szuyscy kupcy bracia *Posylinowie* za nayobszernieysze w Rossyi wyrabianie perkalów dla Azyi — 5. Radzca Tayny H. N. *Rachmanow* za obszerne produkowanie przędzy bawełnianey — 6. Radzcy rękodzielni bracia *Rohożynowie* za urządzenie machin do nabijania perkalów i inne pożyteczne dla przemysłu narzędzia — 7. Moskiewscy kapelusznicy *Tiel* i *Bint* za wydoskonalenie roboty kapeluszów tak futrzanych, jako też jedwabnych — 8. Szambelan Xiążę N. I. *Trubecki* i kupiec M. M. *Defren* za produkowanie cienkiego i średniego sukna, odznaczającego się szczególną mocą.

Oprócz tego za staraniem P. Moskiewskiego Jenerał-Gubernatora i za przedstawieniem Ministra Skarbu zaszczyceni zostali szczególną nagrodą: 1. Członek Rady Handlowey Radzca Handlowy *Tytow* orderem *S. Anny 2giey klassy ozdobionym Koroną Cesarską. Członkowie Moskiewskiego Oddziału Rady Rękodzielniczey.* 2. Radzca Rękodzielniczy *Rybnikow* orderem ś. Anny 2giey klassy — 3. Kupiec *Polewoy* orderem ś. Anny 3ciey klassy— 4. 1szey gildy kupiec *Brandenburg* tytułem Radzcy Handlowego— 5. Kupiec 2giey gildy G. *Urusow* — 6. 1szey gildy kupiec M. *Kandratiew*— 7. 1szey gildy kupiec A. *Czerekow*, wszyscy trzey tytułem Radzców Rękodzielniczych — 8. Moskiewski kupiec *Lepeszkin* złotym medalem na wstędze orderu S. Andrzeja.

Złotemi medalami na wstążce orderu ś. Włodzimierza— 9. Bohorodski kupiec J. *Karpow* i 10. Moskiewski kupiec *Prokofjew*.

Na wstędze orderu ś. Anny. 11. Moskiewscy kupcy: *Dobrochotow Maykow*— 12. A. *Aksenow*— 13. S. *Sopow*— 14. W. *Szełkownikow*— 15. G. *Kuzniecow*— 16. P. *Łukutin* — 17. N. *Nilson* — 18. W. *Polakow* — 19. *Russko* — 20. Fabrykant J. *Klaryson*— 21. Moskiewskiego kupca syn N. *Szczegłow*. *Srebrnym medalem na wstędze S. Anny*— 22. Moskiewski mieszczanin *Iwanów*. (*G.S.P.*)

Francya.

Paryż dnia 28 sierpnia.

Birża paryzka dnia 27. Pięć od sta 88 fr. — Trzy od sta 56 fr. 70. — Akcye bankowe 1520 fr. — Pożyczka królewsko-hiszpańska 62. — Pożyczka Haitańska 200 fr.

Izba Deputowanych.— *Posiedzenie dnia 23.* Izba zaymowała się dalszą dyskussyą prawa o listach wybierczych i o przysięgłych. Po przyjęciu poprawy P. *Mauguin*, zasadzającey się na tém, aby 30 centymów dodatkowych, nałożonych w roku 1831, były objęte w podatku wybierczym od dnia 20 przyszłego października, izba odrzuca poprawę jenerała *Larabit*, które przedmiotem było, ażeby też w podatku wybierczym objęte było, powiększenie opłat osobistych, od ruchomości, od drzwi i okien. Głosują na całe prawo, które zostaje przyjęte większością 266 głosów przeciwko 34.

Posiedzenie dnia 24. Hrabia *Jaubert* podaje projekt, którego celem jest uchylenie prawa o substytucyach i majoratach. P. *Boissy d' Anglas* wnosi, ażeby podwyższenia uczynione w woysku i ozdoby udzielone podczas stu dni, były uznane za ważne. Izba słucha trzeciego projektu P. *Jouffroy*, którego głównym jest celem, aby nadać kommissyi próśb, władzę usuwania memoryałów, które nie uzna godnemi, izby zaymowały uwagę izby. Pierwsze z tych propozycyy rozwiniętą zostanie po rozprawach projektu do prawa konstytucyyne-

go o parowstwie, dwie zaś inne odłożone zostały na dzień 26. P. *Lafitte* przedstawia rapport kommissyi o projekcie P. *Demarçay*, tyczącym się sposobu postępowania w roztrząsaniu prawa skarbowego; kommissya, przyymując główną myśl tego projektu, przedstawia następujące odmiany w artykułach od 63 do 68 urządzenia izby. *Art 63*. Każde bióro izby wyznaczy czterech swoich członków dla rozważenia budżetu wydatków i dochodów krajowych. *Art. 64*. Kommissya, ta złożona tym sposobem ze 36 członków, podzieloną będzie na tyle sekcyi, ile jest ministeryów. *Art. 65*. Każda sekcya poda swóy rapport szczególny izbie. *Art. 66*. Rapporta szczególne będą oddane pierwey pod zatwierdzenie kommissyi. *Art. 67*. Na budżet wydatków głosować będą tylko przez sekretne wota. *Art. 68*. Kommissya poda tylko jeden rapport o dochodach.

— Na posiedzeniu dnia 27 prezydent rady wniósł następny projekt do prawa, obeymujący jeden artykuł, dla zmienienia art. 23 karty: „Mianowanie członków izby parów należy do Króla. Liczba ich jest nieograniczoną. Godność parowska jest dożywotnia. Nie przechodzi ona na następców prawem dziedzictwa. Wszystkie rozporządzenia przeciwne temu uchylają się. Ninieyszy artykuł może być w poźnieyszym czasie odmieniony."

— Xiążę *Orleański* i Xiążę *Nemours* przybyli dnia 26 do *Paryża*.

— Główne siły armii francuzkiey zatrzymają się w połowie drogi do granic belgickich i natychmiast, jak siły holenderskie weydą do dawnieyszych granic rozeymem oznaczonych, poczną one ustępować. Tymczasowie zostaną tylko dwa oddziały od siedmiu do ośmiu tysięcy na linii od *Nivelles* do *Enghien* i *Namur*; kilka batalionów zaymie fortece belgickie, leżące po drodze, którędy woyska do Francyi przechodzić będą. Przeszło 30,000 woyska, zostającego teraz w Belgium, wyruszyło już w pochod i przeszedłszy granice stanie garnizonem w mieyscach, które zaymowały przed tą wyprawą.

— Zaszły dnia 15 sierpnia rozruchy w *Marsylii*, z powodu processyi, nazywającey się *Processyą ślubu Ludwika XIII*; podczas niey zrobiło się zamieszanie, z którego przyszło do bitwy i ran. Czytamy w *gazecie handlowey marsyliyskiey*: „Rozruchy, które zaburzyły miasto nasze w trzech pierwszych dniach teraźnieyszego tygodnia, przerwały bieg interessów, co łatwo można się domyślać, wyznać jednakże potrzeba, że podczas nich niczyja własność nie została naruszoną."

— *Journal des Débats*, gruntując się na liście, pisanym z *Tulonu*, dnia 18 sierpnia donosi, iż nie tylko nie rozbrajają tam dywizyi, przybyłey z *Lizbony*, lecz owszem zaymują się uzbrajaniem w tameczným porcie okrętów *Neptun*, *Nestor* i *Wieniec* i że mówią o wyprawie przeciwko *Hayti*. *Gazeta handlowa* utrzymuie przeciwnie, że rząd, daleki od chęci użycia ostatecznych środków przeciwko *Hayti*, nagania postępowanie P. *Mollien*, który źle pojął dane mu instrukcye. Dodaje także, iż spodziewani są w *Paryżu* dway kommissarze haitańscy, jednym z nich jest P. *Elie*, członek izby obrachunkowey, który zjednał sobie szacunek podczas pierwszego poselstwa, które mu było poruczone do Francyi.

— Gazeta *Kuryer Francuzki* donosi, iż w departamencie *Izery* otworzone zostały podpisy w celu ofiarowania obywatelskiego wieńca P. *J. Lafitte*. Zewsząd okazano mu dowody uszanowania i przychylności. Ofiary, wynoszące 20, 30, 40 i 50 tysięcy franków, czyniono mu z bezinteresownością i delikatnością, podwajającą ich cenę; otrzymał też on wielką liczbę mniey kosztownych ofiar. (*J.d.S.P.*)

Anglia.

Londyn d. 28 sierpnia.

Papiery publiczne d. 27. — Konsolidy 82⅞. — Rossyyskie 92⅞. — Portugalskie 51½. — Hiszpańskie 12⅝. — Brezyliyskie 44½. — Kolumbiyskie 12. — Greckie 18⅞.

Parlament.

Izba Parów. — *Belgium*. — Na posiedzeniach dnia 23 i 24, nie było żadney ważney dyskussyi; na posiedzeniu dnia 25, hrabia *Grey*, odpowiadając na wezwanie margrabiego *Londondery*, uwiadomił izbę, że marszałek *Gérard* otrzymał rozkaz, natychmiast ustąpić z Belgium; i dodał, że zasady honoru i dobrey wiary, których się trzyma Francya we wszystkich tranzakcyach, tyczących się Belgium, utwierdzają go naymocniey w zaufaniu, iż nie odstąpi ona od szczerego i zaszczytnego sposobu postępowania, którego dotąd się trzymała. Minister nie może powiedzieć, czy pozostanie jaka część armii francuzkiey w Belgium; wie tylko, że wyraźnie dano rozkaz marszałkowi *Gérard*, aby ustępował.

Izba niższa. Posiedzenie dnia 23, prawie zupełnie zeszło na rozprawach o przekupstwie wyborow dublińskich. Postanowienie uchwalające, iżby ukarano osoby obwinione o przekupstwo, celem otrzymania kresek na ostatnich wyborach dublińskich, zostało przyjęte większością 224 głosow przeciwko 147.

Na posiedzeniach dnia 24 i 25, izba zebrana w komitecie ogólnym, zaymowała się dalszém roztrząsaniem bilu o reformie parlamentowey. Wiele popraw projektowanych przez członków strony oppozycyyney, zostało po kolei odrzuconych znaczną większością głosow.

— Strata statku parowego, *Rothsay-Castle*, która pogrążyła w smutku wiele rodzin w *Liverpoolu*, (przeszło bowiem sto osob, po większey części kobiet i dzieci, zginęło w tym przypadku) była powodem półkownikowi *Sibthorp*, do uczynienia dnia 22 w izbie niższey, uwagi w tym przedmiocie, iż rząd powinien postanowić karę na niedbałość dozorcow statkow parowych; dowiedziono bowiem, że statek ten był źle zbudowany, i że przewoźnicy jego byli pijani. P. *Lamb* przyrzekł uczynić śledztwo w tym przedmiocie, i wziąć sprawę tę pod rozwagę.

— W *Dublinie* nowe odbyły się wybory, na których P. *Shaw*, rekorder dubliński i lord *Ingestrie*, kandydaci ze stronnictwa torys, przeciwnicy reformy, wzięli przewagę. Krąży po *Dublinie* petycya wymierzona przeciwko tym deputowanym; żądają w niey, aby wybor ich został uznany za nieważny z powodu wielkiego przekupstwa.

— Alderman *Venables*, otrzymał wielką wymówkę od komitetu mieyskiego, za to, iż głosował za poprawą wniesioną przez margrabiego *Chandos*; musiał on przyrzec głosować nadal za ministrami.

— Margrabia *Queensbury*, mianowany jest lordem szambelanem królewskim, na mieyscu margrabiego *Hastings*.

— Jedna z gazet donosi za rzecz pewną, iż lord August *Fitzclarence*, wyniesiony zostanie na jedno z biskupstw wakujących w Irlandyi.

— Wybijają już medale na koronacyą: będą one miały z jedney strony wyobrażenie Króla, a z drugiey Królowey; wzór podany jest przez P. *Chantry*. Wybiją 2000 medalow srebrnych, 800 złotych, reszta zaś będzie z bronzu. Przygotowania do obrzędu wewnątrz opactwa Westminsterskiego, już są ukończone.

— Twierdzą, iż sir T. D. *Acland* i sir G. W. *Bamfylde*, będą wyniesieni do godności parów podczas koronacyi.

— Rozbierając wiadomości Belgickie i objaśnienia, czynione na posiedzeniach obu izb dnia 25 względem interessow tego kraju, gazeta *Times* utrzymuje, iż niewielki korpus woysk francuzkich, ma pozostać w Belgium, na prośbę Króla *Leopolda*, dopóki nie zostanie uskutecznioną nowa organizacya woyska.

— Dway oficerowie angielscy, którzy prześladowani byli w *Bucellas* niedaleko *Lizbony*, są P. *Parnell* i P. *Fitzroy*, synowie Xięcia *Graffon*. Piszą z *Lizbony*, że wszyscy cudzoziemcy narażeni są na szyderstwa, z przyczyny, iż poczytują ich za Francuzów.

— P. *Minasi*, konsul jeneralny sycyliyski, przy-

słał do kawiarni *Lloyds* ogłoszenie, iż rząd jego, uwiadomiony od Tryesteńskiey komissyi zdrowia o pokazaniu się cholery na wyspie *Achill* przy brzegach Irlandyi, rozkazał nie wpuszczać do portow sycyliyskich okrętow płynących z Irlandyi. Okręty zaś przybywające z Anglii i z Malty, obowiązane będą odbyć kwarantannę czterdziestodniową.

— Piszą z *Hawanny*, że don *Prosper Garcia*, płatnik floty hiszpańskiey, uciekł, uniosłszy z sobą 110,000 twardych piastrów z kassy. (*J.d.S.P.*)

AUSTRYA.

Wiedeń dnia 25 sierpnia.

Dziesiąty zjazd powszechny naturalistów i lekarzy, który miał zebrać się do tuteyszey stolicy, odłożony został na rok 1832, z przyczyny teraźnieyszego stanu zdrowia części Niemiec i krajów przyległych.

— Otrzymano z Węgier zasmucające wiadomości o gwałtownych buntowniczych postępkach, które popełnione zostały w rozmaitych hrabstwach przez bandy złoczyńców z pospólstwa; oprócz napadania po drogach dopuściły się one rozbojów. Cesarz, przychylając się do prośby mieszkańców, którzy prosili o zbroyną pomoc, rozkazał kilku korpusom woyska, udać się prędkim marszem do pomienionych komitatów. Otrzymano w tych dniach wiadomość z *Zary*, o zeyściu z tego świata feldmarszałka barona *Tomassisch*, głównodowodzącego w Dalmacyi. (*J.d.S.P.*)

RZECZY TURECKIE.

Konstantynopol dnia 25 lipca.

Dnia 18 flota pod rozkazami wielkiego admirała Halil-Baszy wyszła pod żagle; niewiadomo jeszcze o celu jey przeznaczenia, powiadają, że udała się ku *Alexandryi*. Tahir-Basza, dowódzca floty turecko-egipskiey w *Nawarynie*, teraźnieyszy Topczy-Basza (jenerał artylleryi) otrzymał rozkaz udać się do Dardanellów, dla kierowania robotami około zamkow Helespontskich, których większa część w zwaliska jest obróconą; Sułtan w czasie swojey podróży sam się przekonał o potrzebie ich naprawy. W rządzie zaszły odmiany; Wedżi Basza Achialski i Warneński został gubernatorem Saloniki, dawnieyszy Wielki Wezyr Mehmed-Selim-Basza mianowany jest gubernatorem *Damaszku* i Syryi, paszalik zaś Diarbekirski wcielony jest do paszaliku Bagdadzkiego, który, jak wiadomo, był oddany Ali-Baszy *Alepu*. Ormianie katolicy otrzymali pozwolenie wystawić kościoł na *Galata*; mieysce na ten cel wyznaczone zostało nie daleko rezydencyi Biskupa, i budowanie ma się natychmiast rozpocząć. W przeciągu dwóch ostatnich tygodni przypadki zarazy stały się tak rzadkie, iż spodziewano się wkrótce zupełnego jey ustania. (*J.d.S.P.*)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Xiążęta Orleanu i Nemours, wyjechali z Paryża na woynę do Belgiów w ogromnym powozie, podzielonym na 3 części pierwszą zaymowali sami Xiążęta z adjutantami, druga była pokojem sypialnym, a trzecia kuchnią.

— Podczas niepojętego popłochu Belgiyczyków pod Hasselt, trwoga w ich woysku tak była powszechną, iż oficerowie wyścigali się w dawaniu żołnierzom przykładu lotności nóg swoich. Nawzajem, ostatni, nie chcąc pozostać w tyle, ciskali o ziemię broń, rynsztunki, zrzucali nawet, jak twierdzą, odzież wierzchnią i spodnią, i obcinali nasrożone wąsy, aby uwolnić od wszelkich zawad nogi i uczynić się niepodobnieyszymi do poznania w oczach swoich zwycięzców.

— Ukończony niedawno nowy most w Londynie, wykonany podług planów P. J. Rennie, jest bez wątpienia jednem z naypięknieyszych dzieł budownictwa nowożytnego. Wyrobiony jest z brył granitu, a lekką i śmiałą budową swoją, i wielkością arkad, szczególniey zaś środkowey, nader wspaniały wystawia widok. Misternie wyrobione kolumny, na których spoczywa, wynoszące się do 50 stop nad powierzchnię wody, opierają się na fundamentach, rzuconych na palach jesionowych, które powbijane są do głębokości 22 stop w twardą glinę, stanowiącą w tém mieyscu dno rzeki. Oto są głównieysze wymiary tey budowy.

	Stopy angielskie.
Cała długość mostu	928
Szerokość	52
Wysokość nad powierzchnią wody	55
Długość części wspartey na 5ciu arkadach	692
Cięciwa arkady środkowey	152
— — 2ch przyległych	140
— — 2ch pobocznych	130

Wystawienie całego mostu, dokonane przez kompanią, kosztowało 506,000 f. s. (12,650,000 fr.); ukończono je w 6ciu latach. O ważności zaś tego punktu kommunikacyi, powziąć można wyobrażenie wiedząc, iż przez stary most, w pięknych dniach letnich, przechodziło zwykle po 22,560 pieszych, 760 jezdnych i 4,910 powozow.

— W roku zeszłym 1830, P. *Scheller* w Anglii, otrzymał wyłączny przywiley na wynalezioną przez niego pompę; która się tym różni od zwyczaynych, iż w niey tłok zupełnie wolno chodzi, nawet znacznie odstaje od ścian pompy, a natomiast ma rękaw skórzany węższym końcem przytwierdzony do tłoka, szérszym zaś do ścian pompy, tak, iż może się z łatwością wywracać w czasie działania. Pompa tak urządzona, ma być tém lepsza od zwyczayney, iż potrzebuje mniey siły do działania, gdyż tarcie tłoka zupełnie jest usunięte, i że nie ulega zepsuciu, które nayczęściey w pompach zrządzają trzaski i inne nieczystości, wpadające między tłok i ściany. (*T. P.*)

Ogłoszenia.

1 Izba Skarbowa Wileńska ogłasza: iż z powodu nieakuratnego dostarczenia drew dla woysk w mieście Kownie konsystujących, przez obywatela Piłsudzkiego, z którym na ten przedmiot zawarty został kontrakt; naznaczone są termina do licytacyi na takowe dostarczenie dla targu 28go, a dla przetargu 30 septembra bieżącego roku; zatém życzący wziąć wzmieniony podrad z dnia 1go następującego nowembra miesiąca do upłynienia teraźnieyszego trijenium, to jest po dzień 1szy lipca roku 1833, raczą jawić się do Izby Skarbowey na wzmienione termina z dostatecznemi ewikcyami. Roku 1831 mca septembra 11 dnia.

Sowietnik Szulgin. (489)

W obowiązku Naczelnika Stołu Malewski.

1. Katarzyna Stachowska, Instytutorka płci żeńskiey, podaję do wiadomości interessujących, iż w domie Jana Gieyslera, na ulicy Policeyskiey, przeciw pałacu Ogińskiego, gdzie i w roku przeszłym Instytut miał lokacyą; tamże od dnia 1go października roku bieżącego, rozpoczną się lekcye porządkiem przepisanym od Rządu CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego.

Wolno drukować Policmeyster Rutkowski. (487)

1 Stosownie do rezolucyi Sądu Ziemskiego Pttu Wileń. w r. ter. 1831 mca 7bra 12 postanowioney, przez niniejszą awizacyą obwieszcza się, iż wszelki sprzęt i mebl po zeszłym Xdzu Tomaszu Sturgolewskim Kanoniku Wileń. pozostały, na żądanie sukcessora, z publiczney licytacyi, w domu Kapitulnym w mieście Wilnie przy zaułku Bernardyńskim pod N. 144 sytuowanym od dnia 20 teraźnieyszego mca przedawany będzie, aż do zupełnego wybycia zrana i po południu. (488)

Sędzia Ziem. Wil. Stanisław Drzewicki.

DODATEK